

Kulturutskottets betänkande 2019/20:KrU7

Kultur och fritid för barn och unga

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkanden som rör bl.a. kunskap och information om barnets rättigheter, förebyggande arbete mot tvångs gifte och barnäktenskap, mötesplatser för hbtq-ungdomar, barn och unga på nätet, kulturskolor och Skapande skola.

I betänkandet finns sex reservationer (M, SD, V, KD och L).

Behandlade förslag

Ett motionsyrkande från allmänna motionstiden 2018/19 och 18 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2019/20.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Bakgrund	5
Utskottets överväganden.....	7
Kunskap och information om barnets rättigheter	7
Förebyggande arbete mot tvångsgifte och barnäktenskap	9
Mötesplatser för hbtq-ungdomar	12
Barn och unga på nätet	13
Villkoren för barn- och ungdomsorganisationer.....	15
Barns och ungas rätt till kultur	16
Tillgänglighet för fritidsaktiviteter	18
Statliga medel till semester på landet för barnfamiljer	19
Reservationer	21
1. Kunskap och information om barnets rättigheter, punkt 1 (L).....	21
2. Förebyggande arbete mot tvångsgifte och barnäktenskap, punkt 2 (M).....	22
3. Förebyggande arbete mot tvångsgifte och barnäktenskap, punkt 2 (SD)	23
4. Barns och ungas rätt till kultur, punkt 6 (M)	23
5. Barns och ungas rätt till kultur, punkt 6 (V)	24
6. Tillgänglighet för fritidsaktiviteter, punkt 7 (KD)	25
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	26
Motion från allmänna motionstiden 2018/19	26
Motioner från allmänna motionstiden 2019/20	26

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Kunskap och information om barnets rättigheter

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:1263 av Fredrik Lundh Sammeli (S) yrkandena 1, 2 och 4 samt
2019/20:3345 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 3.

Reservation 1 (L)

2. Förebyggande arbete mot tvångsgifte och barnäktenskap

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:607 av Mikael Eskilanderesson m.fl. (SD) yrkande 23 och
2019/20:2726 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 4.

Reservation 2 (M)

Reservation 3 (SD)

3. Mötesplatser för hbtq-ungdomar

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:2297 av Åsa Lindhagen m.fl. (MP) yrkande 4,
2019/20:2851 av Jonas Eriksson m.fl. (MP) yrkande 15 och
2019/20:3303 av Leila Ali-Elmi m.fl. (MP) yrkande 4.

4. Barn och unga på nätet

Riksdagen avslår motion

2019/20:2952 av Edward Riedl (M).

5. Villkoren för barn- och ungdomsorganisationer

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:1213 av Anders Österberg (S) yrkandena 1 och 2,
2019/20:1257 av Isak From och Helén Pettersson (båda S) yrkande 1 och
2019/20:2715 av Betty Malmberg (M).

6. Barns och ungas rätt till kultur

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:3048 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkandena 7 och 8 samt
2019/20:3103 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5.

Reservation 4 (M)

Reservation 5 (V)

7. Tillgänglighet för fritidsaktiviteter

Riksdagen avslår motion

2019/20:3188 av Gudrun Brunegård m.fl. (KD) yrkande 48.

Reservation 6 (KD)

8. Statliga medel till semester på landet för barnfamiljer

Riksdagen avslår motion

2019/20:808 av Staffan Eklöf (SD).

Stockholm den 13 februari 2020

På kulturutskottets vägnar

Christer Nylander

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Christer Nylander (L), Vasiliki Tsouplaki (V), Lotta Finstorp (M), Lawen Redar (S), Hans Hoff (S), Annicka Engblom (M), Lars Mejern Larsson (S), Per Lodenius (C), Ann-Britt Åsebol (M), Angelika Bengtsson (SD), Anna Wallentheim (S), Roland Utbult (KD), Åsa Karlsson (S), Jonas Andersson i Linköping (SD), Viktor Wärnick (M), Cassandra Sundin (SD) och Emma Hult (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet 19 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2018/19 respektive 2019/20 om bl.a. kunskap och information om barns rättigheter, förebyggande åtgärder för att förhindra tvångsgifte och barnäktenskap, mötesplatser för hbtq-ungdomar, barn och unga på nätet och barns och ungas rätt till kultur. Förslagen i motionerna finns i bilagan.

Utskottet fick den 17 oktober 2019 information från generaldirektör Lena Nyberg vid Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) om dess verksamhet.

Utskottet informerades om aktuella ungdomsfrågor i EU den 17 oktober 2019 och den 21 januari 2020 av utbildningsrådet Anders Lindholm, Sveriges ständiga representation vid Europeiska unionen.

Den 23 januari 2020 höll riksdagen en utskottsgemensam offentlig utfrågning om psykisk hälsa ur ett Agenda 2030-perspektiv. Generaldirektör Lena Nyberg, MUCF, talade om unga personers psykiska hälsa. Ytterligare teman vid utfrågningen var bl.a. ”Hur främjar vi psykisk hälsa och hur kan vi effektivt behandla psykisk ohälsa hos barn och unga?” och ”Psykisk hälsa hos elever och studenter”.

Utskottet informerades den 4 februari 2020 om frågor rörande medie- och informationskunnighet (MIK) av direktör Anette Novak, Statens medieråd, och utredaren Carl Heath, Nationell satsning på medie- och informationskunnighet och det demokratiska samtalet (dir. 2018:88).

Utskottet informerades den 11 februari 2020 om verksamheten hos Nationellt centrum för musiktalanger.

Bakgrund

Riksdagen beslutade i juni 2014 om nuvarande mål för alla statliga beslut och insatser som rör ungdomar mellan 13 och 25 år. Målet är att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen (prop. 2013/14:191, bet. 2013/14:KrU9, rskr. 2013/14:354). Ungdomspolitiken ska vara sektorsövergripande och behandla frågor om ungdomars villkor inom områden som utbildning, arbete, försörjning, bostad, hälsa, inflytande, kultur och fritid.

Regeringen har under 2019 inlett ett arbete som ska leda till en ny ungdomspolitisk skrivelse och ett nytt ungdomspolitiskt handlingsprogram. I juni 2019 fick flera organisationer och myndigheter i uppdrag att ta fram underlag och samla information för att bidra till arbetet med skrivelse och program. Regeringen har aviserat att en ny ungdomspolitisk skrivelse kommer att lämnas till riksdagen i september 2020.

Den rättsliga grunden för ungdomsfrågor inom Europeiska unionen finns i artikel 165 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Unionen ska, enligt fördraget, främja utvecklingen av ungdoms- och ungdomsledarutbyte samt stimulera ungdomars deltagande i Europas demokratiska liv. Inom EU finns ett ökat framtidsfokus på unga och utbildning.

EU:s nya ungdomsstrategi för 2019–2027 antogs vid rådsmötet den 26 november 2018 – Resolution från Europeiska unionens råd och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, om ramar för det europeiska samarbetet på ungdomsområdet: Europeiska unionens ungdomsstrategi 2019–2027 (2018/C 456/01, 18 december 2018). Ungdomsstrategins målsättning är att ge unga kvinnor och män mer makt över sina egna liv, uppmuntra ett aktivt medborgarskap, motverka socialt utanförskap och bidra till att politiska beslut påverkar ungdomar i en mer positiv riktning.

Utskottets överväganden

Kunskap och information om barnets rättigheter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. målgruppsanpassad information om barnets rättigheter, kunskapslyft för barn och utbildning om barns rättigheter för alla som arbetar med barn samt stärkandet av barn- och ungdomsorganisationer så att de kan vara en aktiv del av folkbildningen i samband med att FN:s barnkonvention blir svensk lag.

Jämför reservation 1 (L).

Motionerna

Fredrik Lundh Sammeli (S) anför i motion 2019/20:1263 yrkande 1 att det finns behov av ett kunskapslyft för barn för att stärka deras kunskaper om sina egna rättigheter. Motionären begär i yrkande 2 att behovet av återkommande utbildningar riktade mot alla som jobbar med barn ska övervägas. I samma motion, yrkande 4, föreslås att barn- och ungdomsorganisationers betydelse för att öka kunskaperna ska beaktas. Motionären påpekar att det behövs ett kunskapslyft i hela samhället, inte bara hos myndigheter och kommuner, i samband med att FN:s barnkonvention blir svensk lag. FN:s barnrättskommitté har lyft fram kritik mot Sverige när det gäller den låga kunskapsnivån bland barn och ungdomar om barnkonventionens innehåll. Möjligheten att stärka barn- och ungdomsorganisationer så att de kan vara en aktiv del i folkbildningen bör ses över.

I partimotion 2019/20:3345 yrkande 3 föreslår Johan Pehrson m.fl. (L) målgruppsanpassad information om barnets rättigheter. För att barn ska kunna påverka sin situation och vara delaktiga är det viktigt att ha tillgång till information, inte minst om vilka rättigheter barnet har. Målgruppsanpassad information till barn och unga om vart de kan vända sig om de behöver hjälp eller stöd ska vara tillgänglig där barn och unga befinner sig, exempelvis i skolan, på idrottsplatsen och på ungdomsgården.

Bakgrund

FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen, SÖ1990:20) antogs i New York den 20 november 1989, ratificerades av Sverige 1990 och trädde i kraft i förhållande till Sverige den 2 september samma år (prop. 1989/90:107, bet. 1989/90:SoU28, rskr. 1989/90:350). FN:s barnrättskommitté bevakar hur medlemsstaterna efterlever konventionen.

Regeringen gav den 15 mars 2018 en särskild utredare i uppdrag att genomföra en kartläggning för att belysa hur svensk lagstiftning och praxis överensstämmer med FN:s konvention om barnets rättigheter (dir. 2018:20). Kartläggningen syftar till att ge ett stöd i det fortsatta arbetet med transformering av barnkonventionens bestämmelser inom olika rättsområden. Uppdraget ska redovisas senast den 15 november 2020.

Våren 2018 lämnade regeringen propositionen Inkorporering av FN:s konvention om barnets rättigheter (prop. 2017/18:186) till riksdagen. I propositionen föreslogs en lag om inkorporering av barnkonventionen. Genom inkorporering ges barnkonventionen ställning som svensk lag. Riksdagen biföll regeringens förslag i juni 2018 och riktade samtidigt ett tillkännagivande till regeringen om att följa upp att konventionen efterlevs och används i enlighet med svensk rätt (bet. 2017/18:SoU25, rskr. 2017/18:389). Lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter trädde i kraft den 1 januari 2020.

Regeringen anförde i propositionen 2017/18:186 bl.a. att det krävs en kombination av olika åtgärder såsom vägledning, utbildning och samordning mellan olika aktörer på olika nivåer i samhället för att konventionen ska få genomslag. Regeringen redovisade också i propositionen olika åtgärder som har vidtagits för att öka kunskapen om barnkonventionen bland barn och unga, i kommuner, landsting och statliga myndigheter genom ett kunskapslyft. Här kan bl.a. nämnas uppdrag till Barnombudsmannen som ska redovisas senast den 31 mars 2020. Regeringen framhöll vidare i propositionen att det är nödvändigt att alla barn känner till sina rättigheter för att rättigheterna ska kunna tillgodoses.

I november 2019 publicerade Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) skrivelsen Vägledning vid tolkning och tillämpning av FN:s konvention om barnets rättigheter (Ds 2019:23). Syftet med vägledningen är att den ska kunna utgöra ett stöd för olika aktörer hur man metodmässigt kan gå till väga vid tolkning och tillämpning av konventionen.

Regeringen gav den 14 november 2019 Barnombudsmannen i uppdrag att genomföra utbildnings- och spridningsinsatser om vägledningen vid tolkning och tillämpning av barnkonventionen. Målgrupper är kommuner, regioner och de statliga myndigheter som är centrala för genomförandet av barnets rättigheter. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2021.

Enligt barnkonventionen har anslutna stater en skyldighet att genom lämpliga och aktiva åtgärder göra konventionens bestämmelser och principer allmänt kända bland såväl vuxna som barn.

Socialstyrelsen driver webbplatsen kollpasoc.se (koll på soc) som utarbetats tillsammans med Barnombudsmannen och som vänder sig till barn och unga.

Barnrättsdelegationen

Barnrättsdelegationen inrättades 2016 som forum för dialog mellan regeringen och de civilsamhällesorganisationer i Sverige som arbetar med barnets rättigheter. Eftersom civilsamhällets organisationer är viktiga aktörer i arbetet med barnets rättigheter bedömde regeringen att en dialog med dessa aktörer bör bedrivas på ett systematiskt sätt (prop. 2017/18:186).

Utskottets ställningstagande

Barns och ungas rätt till information om sina rättigheter och kunskap om barnkonventionen är en förutsättning för konventionens tillämpning. Det är också av största betydelse att de som arbetar med barn och unga har kunskap om gällande rätt.

Utskottet konstaterar att omfattande insatser görs i fråga om målgruppsanpassad information om barnkonventionen och dess tolkning och tillämpning. Ett flertal myndigheter liksom skolan, folkbildningen och civilsamhället är viktiga aktörer i detta arbete.

Vad gäller barn- och ungdomsorganisationernas betydelse för att öka kunskapen om barnkonventionen konstaterar utskottet att barnrättsdelegationen, som regeringen har inrättat, bl.a. innebär en strukturerad dialog med civilsamhället.

Utskottet avstyrker motionerna 2019/20:1263 (S) yrkandena 1, 2 och 4 samt 2019/20:3345 (L) yrkande 3 mot bakgrund av det arbete som pågår.

Förebyggande arbete mot tvångs gifte och barnäktenskap

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. utökad information, opinionsbildning och annat förebyggande arbete mot att unga blir gifta mot sin vilja samt regelbundna undersökningar om ungas rätt att själv välja en partner.

Jämför reservation 2 (M) och 3 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:2726 av Karin Enström m.fl. (M) anförs i yrkande 4 behovet av utökad information om, samt opinionsbildning och annat förebyggande arbete mot, att unga blir gifta mot sin vilja. Behovet inkluderar informations- och stödåtgärder på flygplatser som vänder sig till unga som står i begrepp att föras utomlands med flyg.

I kommittémotion 2019/20:607 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkande 23 föreslås att regelbundna undersökningar bör införas gällande ungas

möjlighet att själva välja partner. Det finns enligt motionärerna inga återkommande undersökningar som kan visa på hur läget förändras eller utvecklar sig. Det är viktigt att få grepp om situationen och att kunna sätta in åtgärder för att hindra att unga tvingas gifta sig med någon de inte själva valt. Därför behövs återkommande undersökningar på området.

Bakgrund

Gällande rätt

Regler om äktenskapets ingående finns i äktenskapsbalken. Erkännande av äktenskap som har ingåtts enligt utländsk lag regleras i lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap. Huvudregeln är att ett utländskt äktenskap erkänns i Sverige, om det är giltigt i den stat där det ingicks.

Från och med den 1 januari 2019 gäller som huvudregel att inga utländska barnäktenskap ska erkännas i Sverige (prop. 2017/18:288, bet. 2018/19:CU4, rskr. 2018/19:53). Förbudet gäller oavsett parternas anknytning till Sverige när äktenskapet ingicks eller deras ålder vid tidpunkten för erkännandeprovningen. Undantag ska aldrig kunna göras om någon av parterna alltjämt är under 18 år. Syftet med regleringen är att säkerställa att alla som befinner sig i Sverige skyddas mot barnäktenskap samt att motverka förekomsten av barnäktenskap här i landet genom att tydligt ange att sådana äktenskap inte accepteras.

Ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet

Utredningen om starkare skydd mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv presenterade sitt slutbetänkande Ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet (SOU 2018:69) i augusti 2018. Regeringen beslutade en lagrådsremiss om ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet den 6 februari 2020. Med utredningens förslag som grund presenterades bl.a. en ny straffbestämmelse om barnäktenskap, en särskild straff-skärpningsgrund för brott med hedersmotiv och ett straffsanktionerat utreseförbud när det gäller barn som riskerar att föras ut från Sverige exempelvis i syfte att ingå äktenskap. En proposition är att vänta under våren 2020.

Utredning om medborgarskap

I oktober 2019 gav regeringen en utredare i uppdrag att lämna förslag om krav för medborgarskap i Sverige (dir. 2019:70). Utredaren ska dessutom bl.a. lämna förslag till hur barns rättigheter i ärenden om befrielse från svenskt medborgarskap kan stärkas och hur möjligheterna att avslå en ansökan om befrielse från svenskt medborgarskap ska utökas i syfte att motverka hedersrelaterat våld eller tvång. Myndigheters möjligheter att ingripa vid misstanke om att personer förs ut ur landet för att giftas bort mot sin vilja eller

könsstymplas ska stärkas. Utredningen ska redovisa sina förslag i dessa delar senast den 1 maj 2021.

Förebyggande arbete

Regeringen har förstärkt utrikesförvaltningens arbete för nödställda utomlands med fokus på barn- och tvångsåktenskap. Inför jullovet 2019 lanserade Utrikesdepartementet och Skolverket en gemensam annonskampanj i kollektivtrafiken i Stockholm, Göteborg och Malmö samt i sociala medier. Kampanjen syftade till att ge information till ungdomar om vart de kan vända sig för att få råd och hjälp om de löper risk att utsättas för familjerelaterat tvång under en utlandsvistelse.

När det gäller åtgärder för att öka kunskapen om och förbättra metoderna i arbetet med ärenden som rör hedersrelaterat våld och förtryck inklusive barn- och tvångsåktenskap kan bl.a. följande nämnas.

Länsstyrelsen i Östergötlands län har sedan 2005 ett nationellt uppdrag med syfte att motverka hedersrelaterat våld och förtryck. Som exempel på länsstyrelsens åtgärder kan nämnas etablering av ett nationellt kompetensteam, en nationell stödtelefon för myndigheter, yrkesverksamma och organisationer samt webbsidan hedersförtryck.se om äktenskapstvång och barnåktenskap.

Den 19 december 2019 beslutade regeringen om ett flertal satsningar för att motverka mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck. Bland annat tilldelades Länsstyrelsen i Östergötlands län 20 miljoner kronor för att fortsätta att bidra till att stärka statliga och kommunala verksamheters förmåga att förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck, barnåktenskap, tvångsåktenskap samt könsstympling av kvinnor och flickor.

Umo är en nationell webbaserad ungdomsmottagning för alla mellan 13 och 25 år där unga kan hitta svar på frågor om bl.a. sex, relationer, våld och kränkningar, däribland hedersrelaterat våld, tvångsåktenskap och barnåktenskap. Umo finansieras av Sveriges regioner och är tillgänglig på flera språk.

Stiftelsen Fryshuset arbetar med en mängd sociala projekt, däribland Elektra vars verksamhet i Stockholm, Göteborg och Kalmar riktar sig mot våld och förtryck i hederns namn.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare, senast i betänkande 2018/19:KrU8, betonat att arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck, däribland bekämpandet av tvångs- och barnåktenskap, är synnerligen angeläget och att detta arbete kräver kraftfulla åtgärder från samhället.

Utskottet konstaterar att det har initierats och pågår ett flertal viktiga insatser, bl.a. informationsspridning och förebyggande arbete som syftar till att förhindra att unga blir gifta mot sin vilja. Mot bakgrund av de insatser som görs på området är utskottet inte i dag berett att förorda ett tillkännagivande

till regeringen i enlighet med motionsyrkandena. Utskottet avser dock att fortsätta att följa frågan noga.

Motionerna 2019/20:607 (SD) yrkande 23 och 2019/20:2726 (M) yrkande 4 avstyrks därmed.

Mötesplatser för hbtq-ungdomar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. statliga satsningar på särskilda mötesplatser för hbtq-ungdomar för att motverka psykisk ohälsa.

Motionerna

I motion 2018/19:2297 yrkande 4 av Åsa Lindhagen m.fl. (MP) föreslås att statliga satsningar bör göras på särskilda mötesplatser för hbtq-ungdomar som ett sätt att motverka psykisk ohälsa. Motionärerna påtalar behovet av att förbättra unga hbtq-personers situation och hälsa. Det finns många kommunala och ideella initiativ runtom i landet för att skapa mötesplatser men fler insatser behövs. Samma yrkande återfinns i motion 2019/20:3303 yrkande 4 av Leila Ali-Elmi m.fl. (MP). Ett liknande förslag innehåller motion 2019/20:2851 yrkande 15 av Jonas Eriksson m.fl. (MP) om stärkt psykisk hälsa bland hbtq-personer. Motionärerna anför att hbtq-ungdomar mår betydligt sämre än ungdomar i stort trots att många steg tagits för hbtq-rättigheter under de senaste decennierna. Motionärerna anser att det behövs satsningar på särskilda mötesplatser för hbtq-ungdomar, inklusive hbtq-ungdomar med funktionsnedsättningar, för att motverka psykisk ohälsa. Medel kan t.ex. gå till fritidsgårdar eller sommarläger. Fler mötesplatser bör skapas runt om i landet, särskilt där det saknas i dag.

Utskottets ställningstagande

Den 1 augusti 2019 gav regeringen Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) i uppdrag att stärka förutsättningarna att skapa mötesplatser för unga hbtq-personer. I genomförandet av uppdraget ska MUCF ha en dialog med organisationer som företräder hbtq-personers rättigheter och berörda myndigheter. MUCF ska i genomförandet tillämpa ett jämställdhetsperspektiv och ett barnrättsperspektiv. I beslutet hänvisade regeringen till strategin för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. MUCF är en av de strategiska myndigheterna och verkar bl.a. inom fokusområdet unga hbtq-personers livssituation och uppväxtvillkor. Myndigheten ska slutredovisa uppdraget senast den 1 mars 2021.

I december 2019 presenterade MUCF rapporten ”Olika verkligheter – Unga hbtq-personer om sina levnadsvillkor” som bygger på resultat av den nationella ungdomsenkäten från 2018. Rapporten visar att det är genomgående vanligare bland unga hbtq-personer att uppleva begränsningar och inskränkningar i sina levnadsvillkor, t.ex. på fritiden. Det är mindre vanligt bland dessa unga att alltid känna sig trygga, både i hemmet och på offentliga platser.

Mot bakgrund av det uppdrag MUCF har bedömer utskottet att det inte finns skäl för något tillkännagivande i enlighet med motionsyrkandena.

Motionerna 2018/19:2297 (MP) yrkande 4, 2019/20:2851 (MP) yrkande 15 och 2019/20:3303 (MP) yrkande 4 avstyrks.

Barn och unga på nätet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om en nationell strategi för att motverka nätmobbning av unga.

Motionen

Edward Riedl (M) yrkar i motion 2019/20:2952 att en nationell strategi tas fram för att motverka nätmobbning av unga. Motionären konstaterar att de flesta unga i dag är uppkopplade på internet både i skolan och hemma, vilket gör att många som utsätts för mobbning aldrig slipper från sina plågoandar. Formerna för mobbningen har ändrat karaktär, och mycket av det som publiceras på internet finns kvar för all framtid. Reglerna mot näthat är bra men inte tillräckliga. Det är av största vikt att inrätta en nationell strategi för att på ett brett sätt, i form av såväl konkreta aktioner som förebyggande arbete, komma åt ett ständigt växande samhällsproblem.

Bakgrund

Hösten 2017 beslutade riksdagen bl.a. om ändringar i brottsbalken (prop. 2016/17:222, bet. 2017/18:KU13, rskr. 2017/18:36, bet. 2018/19:KU2, rskr. 2018/19:16). Lagändringarna, som trädde i kraft den 1 januari 2018 respektive den 1 januari 2019, innebär bl.a. att ett nytt gradindelad brott – olaga integritetsintrång – införts i brottsbalken, att straffbestämmelserna om olaga hot, ofredande och förolämpning förtydligats och moderniserats samt att en ändring gjorts i de omständigheter som särskilt ska beaktas vid bedömningen av om ett förtalsbrott är grovt. När det gäller olaga hot och ofredande innebär lagändringarna även vissa utvidgningar av det straffbara området.

Statens medieråd genomför 2017–2020 på uppdrag av regeringen kampanjen No Hate Speech Movement som initierats av Europarådet. Syftet med kampanjen är att höja kunskapen om rasism och liknande former av

fientlighet på internet bland barn och unga. Den ska även syfta till att stärka barns och ungas förmåga att använda sin yttrandefrihet och respektera mänskliga rättigheter och jämställdhet samt stimulera till kritiskt tänkande vid användning av medier. Myndigheten ska se till att kampanjen bl.a. når barn och unga med kognitiva och intellektuella funktionsnedsättningar. Inom kampanjen tar Statens medieråd bl.a. fram informationsmaterial och pedagogiska verktyg. För att nå målgruppen barn och unga arbetar myndigheten främst via vuxna som arbetar med barn och andra vuxna i barns och ungas närhet. Uppdraget ska slutredovisas senast den 16 november 2020.

Statens medieråd har också i samarbete med Nordiska ministerrådet och norska Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) publicerat broschyren *Inte okej – stöd till dig som vill motverka näthat* (2017) som riktar sig till barn och unga som utsätts för näthat eller ser någon annan utsättas. Statens medieråd publicerar också ett digitalt utbildningsmaterial i medie- och informationskunnighet (MIK för mig) som vänder sig till skolor, skolbibliotek och folkbibliotek.

Vidare fick Statens medieråd i september 2019 i uppdrag av regeringen att förstärka arbetet för ökad medie- och informationskunnighet (MIK). I uppdraget ingår att skapa ett nätverk för aktörer som arbetar med MIK-frågor, bygga upp en plattform för kunskaps- och informationsspridning, kartlägga utvecklingen på området och utveckla myndighetens MIK-resurser. Pågående insatser ska beaktas och samverkan med olika aktörer, både statliga och ickestatliga, är av stor vikt.

I augusti 2018 beslutade regeringen om direktiv till en nationell satsning på medie- och informationskunnighet (dir. 2018:88). En utredare ska i samverkan med relevanta aktörer bl.a. arbeta med insatser som ökar motståndskraften mot desinformation, propaganda och näthat, t.ex. genom medie- och informationskunnighet. Vidare ska utredaren sammanställa och sprida goda exempel på förebyggande metoder mot bl.a. näthat, analysera behovet av fortsatta insatser och vid behov föreslå hur insatser och analyser kan tas vidare inom den befintliga myndighetsstrukturen. Uppdraget ska redovisas senast den 1 oktober 2020.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har flera gånger tidigare, senast i betänkande 2018/19:KrU8, uttryckt att det är oacceptabelt att det förekommer mobbning, hot, trakasserier och andra kränkningar i en ökande omfattning på internet och att det finns skäl till oro över denna utveckling. Som redovisas ovan pågår dock en rad insatser på området. Utskottet finner mot denna bakgrund inte skäl till något tillkännagivande i enlighet med motionsyrkandet men avser att fortsätta att följa frågan noga.

Motionen 2019/20:2952 (M) avstyrks därför.

Villkoren för barn- och ungdomsorganisationer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. översyn för att förbättra villkoren för ungas organisering och möjligheter till bidrag för aktiviteter som omfattar yngre barn, översyn av stödet till ungdomsverksamhet ur ett jämställdhetsperspektiv samt ändring av en bidragsförordning så att en förening som söker bidrag måste ta ut medlemsavgift.

Motionerna

I motion 2019/20:1213 av Anders Österberg (S) yrkandena 1 och 2 föreslås en översyn för att förbättra villkoren för ungas organisering och en översyn av hur barnorganisationer kan få bidrag som även omfattar barn i åldern noll till fem år. Motionären anför att det regelverk om statsbidrag till barn- och ungdomsorganisationer som Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) har att tillämpa missgynnar yngre barn.

Isak From och Helén Pettersson (båda S) begär i motion 2019/20:1257 yrkande 1 att förutsättningarna bör studeras för att se över hur stödet till ungdomsverksamhet är utformat och fördelat såväl nationellt som regionalt och lokalt utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Motionärerna anför att staten ska vara drivande för att skapa goda jämlika och jämställda förutsättningar bl.a. genom det statliga stöd till idrotten som årligen fördelas via Riksidrottsförbundet och för kultur och ungdomsrörelsen via berörd myndighet till regionala och lokala organisationer.

Betty Malmberg (M) yrkar i motion 2018/19:2715 att MUCF:s bidragsförordning ändras så att en förening som söker bidrag från myndigheten måste ta ut en medlemsavgift.

Utskottets ställningstagande

Bidrag till barn- och ungdomsorganisationer fördelas av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) enligt förordningen (2011:65) om statsbidrag till barn- och ungdomsorganisationer. Bidrag får endast lämnas till en organisation som ansöker om bidrag och som är en ideell förening i vilken medlemskap i såväl organisationen som dess medlemsföreningar är frivilligt. Vidare måste organisationen ha en självständig och demokratisk uppbyggnad, förbud mot diskriminering och respektera demokratins idéer, inklusive jämställdhet.

MUCF genomför fortlöpande fördjupade granskningar bl.a. av om de organisationer som fått organisationsbidrag lever upp till kraven på demokratisk uppbyggnad.

Regeringen har i regleringsbrevet för budgetåret 2020 gett MUCF i uppdrag att redovisa resultaten av de åtgärder för jämställdhetsintegrering som vidtagits för att myndighetens verksamhet ska bidra till att uppnå målen för jämställdhetspolitiken. MUCF ingår i det kunskapslyft för barnets rättigheter som regeringen initierat och som pågår under perioden 2017–2020. Myndigheten ska, utifrån tidigare identifierade utvecklingsområden som rör den praktiska tillämpningen av barnets rättigheter i myndighetens verksamhet, redovisa de åtgärder som vidtagits och de resultat som uppnåtts.

Utskottet avstyrker motionerna 2019/20:1213 (S) yrkandena 1 och 2, 2019/20:1257 (S) yrkande 1 samt 2018/19:2715 (M).

Barns och ungas rätt till kultur

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena om bl.a. prioritering av barns och ungas rätt till kultur, utvidgning av Skapande skola till att omfatta gymnasieskolan samt att ge alla barn möjlighet att gå i kulturskola.

Jämför reservation 4 (M) och 5 (V).

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:3048 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 7 efterfrågas en prioritering av barns och ungas rätt till kultur. Motionärerna vill tillgängliggöra kultur och särskilt prioritera barn och ungdomar från socioekonomiskt utsatta miljöer. I samma motionsyrkande 8 begärs att Skapande skola byggs ut till att omfatta även gymnasieskolan för att fler unga ska nås av kultur. Motionärerna framhåller att Skapande skola når barn och unga i den miljö där de befinner sig dagligen. En utvidgning av Skapande skola skulle samtidigt ge kulturarbetare bättre möjligheter att sprida sin konst till barn och ungdomar i alla åldrar. Tidigare utvärderingar av Skapande skola har visat att en stor majoritet bland kommunerna regelbundet har använt sig av reformer med gott resultat. Det finns dock kommuner och fristående huvudmän som inte sökt stöd i förväntad omfattning. En analys bör genomföras med anledning av detta i syfte att kunna identifiera och undanröja eventuella hinder.

I partimotion 2019/20:3103 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) anförs i yrkande 5 att alla barn ska få möjlighet att gå i kulturskola. Motionärerna påpekar att målsättningen måste vara att alla barn ska få möjlighet att pröva på olika kulturyrtringar. För att uppnå detta behöver alla barn ha tillgång till en kulturskola, oavsett vilken kommun de bor i. Det är främst i småkommuner som kulturskolan hotas av nedläggning eller saknas helt. För att barn från alla familjer, oavsett ekonomi eller social ställning, ska ges möjlighet att delta i verksamheten bör avgifterna till kulturskolan på sikt tas bort.

Bakgrund

FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen, SÖ 1990:20) ger en universell definition av vilka rättigheter som bör gälla för barn upp till 18 år. Flera av artiklarna i barnkonventionen handlar om barns rätt till kultur. Rätten att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet betyder att varje barn har rätt att ta del av det kulturutbud som finns för vuxna men också att de har rätt till ett kulturutbud skapat särskilt för barn och unga.

För att uppnå de nationella kulturpolitiska målen ska barns och ungas rätt till kultur särskilt uppmärksammas (prop. 2009/10:3, bet. 2009/10:KrU5, rskr. 2009/10:145).

Våren 2018 beslutade riksdagen mål för den kommunala kulturskolan och en strategi för de statliga insatserna (prop. 2017/18:164, bet. 2017/18:KrU9, rskr. 2017/18:312). Det övergripande målet ska vara att främja kulturskolans möjligheter att erbjuda barn och unga undervisning av hög kvalitet i kulturella och konstnärliga uttrycksätt, liksom möjligheterna till såväl fördjupning som bredd i undervisningen med utgångspunkt i vars och ens särskilda förutsättningar. För att nå det övergripande målet bör statens insatser för den kommunala kulturskolan bl.a. bidra till ett brett utbud av kulturella och konstnärliga uttryck, hög kvalitet såväl i den breda som i den fördjupade undervisningen, god kompetensförsörjning samt främjandet av tillgänglighet och jämlikhet.

Från och med 2018 tillfördes Statens kulturråd 10 miljoner kronor för inrättandet av ett nationellt kulturskolecentrum i Statens kulturråd med uppdrag att ansvara för kunskapsutveckling, samverkan och uppföljning på området. Kulturskolecentrum stödjer kulturskolorna och deras huvudmän i att utveckla sin verksamhet genom en rad olika insatser. Centret arbetar bl.a. med att samla in och följa upp statistik, kartlägga utbildnings- och utvecklingsbehov, följa och sprida forskning, erbjuda stöd till verksamhetsutveckling och samverkan. Kulturskolecentrum har också i uppdrag att lyfta och sprida goda resultat och lärande exempel.

Ett statligt bidrag fördelas årligen till de kommunala kulturskolorna inom ramen för anslaget 1:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete. För 2020 uppgår bidraget till 100 miljoner kronor. Bidraget administreras av Statens kulturråd. I oktober 2019 publicerade Kulturrådet rapporten Kulturskolan i siffror, med en sammanfattning av tillgänglig statistik.

Anslaget 1:3 Skapande skola uppgår 2020 till drygt 176 miljoner kronor. Bidrag fördelas av Statens kulturråd i enlighet med förordningen (2007:1436) om statsbidrag till kulturell verksamhet i skolan och riktas till huvudmännen i avsikt att nå fler barn än de som redan är kulturellt aktiva på fritiden. Statens kulturråd ska samverka med Statens skolverk i arbetet med Skapande skola. Ändamålet med statsbidraget är att medverka till att kulturella och konstnärliga uttryck långsiktigt integreras i förskolan, förskoleklassen, grundskolan och i vissa särskilda utbildningsformer. Bidraget syftar också till att öka den professionella kulturverksamheten för och med barnen och

eleverna, så att tillgången till kulturens alla uttrycksformer för barnen och eleverna och möjligheterna till eget skapande ökar.

Läsdelegationen, som haft i uppdrag att samla aktörer runt insatser för barns och ungas läsning inom och utanför skolan med syftet att skapa mer likvärdiga förutsättningar för alla barn och unga att nå en fullgod läsförmåga och lustfyllda läsupplevelser, överlämnade sitt betänkande Barns och ungas läsning – ett ansvar för hela samhället (SOU 2018:57) i juni 2018. Regeringen aviserade en skrivelse om barns och ungas läsning i september 2020.

Teaterverksamheten Unga Klara har fr.o.m. 2018 i uppdrag att verka som en nationell teaterinstitution för barn och unga. Att verka som en nationell teaterinstitution innebär att verksamheten ska nå barn och unga i hela landet, och samverkan ska ske med berörda aktörer på ett sätt som bidrar till detta.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill understryka vikten av att barn och unga har tillgång till kultur i olika former och också möjlighet att utöva kultur. Utskottet konstaterar att omfattande insatser görs som syftar till att nå barn och unga runtom i hela landet, t.ex. genom satsningen på kulturskolor och Skapande skola.

Mot bakgrund av de uppdrag och de insatser som görs avstyrker utskottet motionerna 2019/20:3048 (M) yrkandena 7–8 och 2019/20:3103 (V) yrkande 5.

Tillgänglighet för fritidsaktiviteter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att personer med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att delta i fritidsaktiviteter.

Jämför reservation 6 (KD).

Motionen

Gudrun Brunegård m.fl. (KD) föreslår i kommittémotion 2019/20:3188 yrkande 48 att personer med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att delta i fritidsaktiviteter.

Utskottets ställningstagande

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet beaktas.

Reglerna för statsbidrag till funktionshindersonsorganisationer finns i förordningen (2000:7) om statsbidrag till handikapporganisationer.

Ett flertal webbplatser har samlad information om fritidsaktiviteter för barn med funktionsnedsättning. Stödmaterial publiceras av myndigheter som Myndigheten för delaktighet, Barnombudsmannen och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Utskottet vill betona vikten av att alla med funktionsnedsättning ges möjlighet att delta i kulturliv och fritidsaktiviteter på lika villkor. Utskottet är dock inte berett att föreslå ett tillkännagivande i enlighet med yrkandet. Motion 2028/19:3188 (KD) yrkande 48 avstyrks.

Statliga medel till semester på landet för barnfamiljer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om en statlig fond för medel till en semestervecka på landet för barnfamiljer.

Motionen

Staffan Eklöf (SD) föreslår i motion 2019/20:808 att en statlig fond bör upprättas från vilken barnfamiljer kan söka pengar till en semestervecka på landet. Motionären anför bl.a. att många barn växer upp i utanförskapsområden utan större möjlighet för familjen att åka på semester på sommaren. Många barn har aldrig varit på landsbygden. Familjens status blir allt svagare och levnaden blir alltmer individuell och syntetisk för många barn, vilket skadar både samhället och barnen. Staten bör möjliggöra en semestervecka på landet för familjer, helst i anslutning till ett lantbruk.

Utskottets ställningstagande

Sedan 2016 ges ett statligt bidrag till kommuner som utvecklar och genomför avgiftsfria sommarlovsaktiviteter för barn i åldrarna 6–15 år. Syftet med det statliga bidraget är stödja kommunerna att utveckla aktiviteter som är integrationsfrämjande, som motverkar segregation och som ger stimulans samt personlig utveckling. Man vill även bidra till att skapa nya kontaktytor mellan flickor och pojkar från olika sociala bakgrunder.

Fram till 2018 hade Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) i uppdrag att administrera, fördela medel och följa upp satsningen. Den 18 december 2017 gav regeringen Socialstyrelsen i uppdrag att administrera, fördela medel och följa upp satsningen på bidrag till avgiftsfria sommarlovsaktiviteter för barn i åldrarna 6–15 år under åren 2018–2019. Socialstyrelsen ska slutredovisa uppdraget senast den 1 juni 2020.

Utskottet har tidigare, senast i betänkande 2019/20:KrU8, uttalat att det är bekymmersamt att barns villkor under sommarlovet skiljer sig åt beroende på

familjers socioekonomiska förutsättningar. Utskottet konstaterade därvid att det är kommunernas skyldighet att bl.a. erbjuda fritidshem till skolbarn under 13 år.

Utskottet är inte berett att föreslå ett tillkännagivande i enlighet med yrkandet och motion 2028/19:808 (SD) avstyrks.

Reservationer

1. Kunskap och information om barnets rättigheter, punkt 1 (L)

av Christer Nylander (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3345 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 3 och avslår motion

2019/20:1263 av Fredrik Lundh Sammeli (S) yrkandena 1, 2 och 4.

Ställningstagande

För att barn ska kunna påverka sin situation och vara delaktiga är det viktigt att de har tillgång till information, inte minst om vilka rättigheter barnet har. Vuxna bär ansvaret för att säkerställa att det finns målgruppsanpassad och tillgänglig information, dels om barnets rättigheter, dels kring den situation barnet befinner sig i. Barn har rätt att komma till tals i frågor som rör barnet, och åsikterna ska beaktas i relation till barnets ålder och mognad. Denna rätt finns inskriven i barnkonventionen, vilket innebär att de stater som skrivit under också ska se till så att barnen har möjlighet att utnyttja sina rättigheter även i praktiken. Det kan handla om barnets rätt att komma till tals i frågor som rör barnet som person, exempelvis umgänge, vårdnad och boende, eller rätten att få veta vad som ska hända och varför.

Jag anser att information till barn och unga om vart de kan vända sig om de behöver hjälp eller stöd, anpassad för målgruppen, ska finnas tillgänglig där barn och unga är, exempelvis i skolan, på idrottsplatsen och på ungdomsgården. Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

2. Förebyggande arbete mot tvångsgifte och barnäktenskap, punkt 2 (M)

av Lotta Finstorp (M), Annicka Engblom (M), Ann-Britt Åsebol (M) och Viktor Wärnick (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:2726 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 4 och

avslår motion

2019/20:607 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkande 23.

Ställningstagande

Dåvarande Ungdomsstyrelsen (nuvarande Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor) genomförde 2009 studien Gift mot sin vilja som visade att ca 70 000 unga människor i Sverige var oroliga för att inte själva få välja partner eller vem de ska gifta sig med. Även Socialstyrelsens rapport Frihet och familj från 2007 visade att den vanligaste orsaken till att unga omhändertas och placeras i skyddat boende, på grund av hedersrelaterat våld och förtryck, var att de inte själva fick välja partner samt att de var allvarligt hotade om de inte följde familjens krav.

Trots lagstiftningen mot tvångs- och barnäktenskap förekommer dessa typer av äktenskap fortfarande. De samtal som kommit in till Länsstyrelsens i Östergötland nationella stödtelefon handlar bl.a. om genomförda tvångs- eller barnäktenskap och om oro för/planer på tvångs- eller barnäktenskap. Från januari till juni 2019 inkom 558 ärenden till den nationella stödtelefonen. 83 procent har varit flickor eller kvinnor. Minst 57 procent av de utsatta är under 18 år. Många har utsatts av flera olika förövare, såsom föräldrar, syskon, andra släktingar och före detta partners. Många har även utsatts för flera olika typer av våld och kränkningar. Länsstyrelsen i Östergötland har på ett förtjänstfullt sätt arbetat fram en kampanj om den nya lagstiftningen mot tvångs- och barnäktenskap.

Det är viktigt att alla berörda och alla verksamheter som möter barn och unga och har i uppdrag att ge stöd och skydd till dem har kännedom om den nya lagstiftningen mot tvångs- och barnäktenskap. Detta för att de ska kunna ge stöd och hjälp till unga som riskerar att utsättas eller som lever i ett tvångsäktenskap eller barnäktenskap.

Vi anser att det, även som ett led i arbetet med att främja mänskliga rättigheter och som ett led i vår plan för ett starkare Sverige, finns ett behov

av utökad information om samt opinionsbildning och annat förebyggande arbete mot att unga blir gifta mot sin vilja, inklusive informations- och stödåtgärder på flygplatser, som vänder sig till unga som står i begrepp att föras utomlands med flyg.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

3. Förebyggande arbete mot tvångsgifte och barnäktenskap, punkt 2 (SD)

av Angelika Bengtsson (SD), Jonas Andersson i Linköping (SD) och Cassandra Sundin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anføres i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:607 av Mikael Eskilanderesson m.fl. (SD) yrkande 23 och
avslår motion
2019/20:2726 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 4.

Ställningstagande

Enligt en undersökning från dåvarande Ungdomsstyrelsen 2009 kunde det vara över 70 000 unga i Sverige som upplevde begränsningar vad gäller val av partner, begränsningar som oftast kom från den närmaste familjens förväntningar eller krav. Det finns inga återkommande undersökningar som kan visa på hur läget förändras eller utvecklar sig. Det är viktigt att få grepp om situationen och att kunna sätta in åtgärder för att hindra att unga tvingas gifta sig med någon de inte själva valt.

Regeringen bör därför införa regelbundna undersökningar gällande ungas möjlighet att själva välja partner.

4. Barns och ungas rätt till kultur, punkt 6 (M)

av Lotta Finstorp (M), Annicka Engblom (M), Ann-Britt Åsebol (M) och Viktor Wärnick (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3048 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkandena 7 och 8 samt avslår motion

2019/20:3103 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5.

Ställningstagande

Att tillgängliggöra kultur är för Moderaterna en del av vårt partis övergripande arbete mot det växande utanförskapet. En stor del av vårt fokus ligger på alla barns och ungdomars rätt till kultur och vi prioriterar särskilt barn och ungdomar från socioekonomiskt utsatta miljöer. Vi ser att kulturen har att arbeta med att nå barn och unga från grupper som i lägre grad tar del av olika kulturyrtingar. Ofta är det i unga år som människors intresse för kultur och konstnärligt skapande bäst kan tillvaratas och stimuleras. Ett levande kulturliv breddar möjligheterna för livslångt lärande och livslånga bildningsresor.

Genom att bygga ut Skapande skola till att omfatta även gymnasieskolan ska fler unga nås av kultur. Skapande skola når barn och unga i den miljö där de befinner sig dagligen. En utvidgning av Skapande skola skulle samtidigt ge kulturarbetare bättre möjligheter att sprida sin konst till barn och ungdomar i alla åldrar. Tidigare utvärderingar av Skapande skola har visat att en stor majoritet av kommunerna regelbundet har använt sig av reformer med gott resultat. En analys bör genomföras av anledningen till att en del kommuner och fristående huvudmän inte sökt stöd för Skapande skola i förväntad omfattning, i syfte att identifiera och undanröja eventuella hinder.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder för att prioritera barns och ungas rätt till kultur enligt vad som anförts ovan.

Regeringen bör bygga ut Skapande skola till att omfatta även gymnasieskolan.

5. Barns och ungas rätt till kultur, punkt 6 (V)

av Vasiliki Tsouplaki (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3103 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 och avslår motion

2019/20:3048 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkandena 7 och 8.

Ställningstagande

Kulturskolan är landets största barn- och ungdomskulturverksamhet och spelar en viktig roll för barns och ungas möjlighet att själva utöva kultur. Barn som ges möjlighet att utöva kultur får ökat självförtroende, stärker sin problemlösande förmåga och blir bättre på socialt samspel. Drama, dans, bildkonst, film, musik och andra kulturyttringar är viktiga för att stärka barns möjligheter att uttrycka sig med mer än språket. Kulturskolan skapar mervärde i människors liv när kultur och kulturskapande blir en naturlig del av tillvaron.

Målsättningen måste vara att alla barn ska få möjlighet att pröva på olika kulturyttringar. För att uppnå detta behöver kulturskolan vara tillgänglig för alla. Det kan innebära att pedagogiken behöver ändras för att passa barn med funktionsnedsättningar och att kulturskolan ska finnas i alla kommuner. Det är mycket positivt att ett stort antal kommuner förlägger kulturskolektioner på grundskolor. Särskilt viktigt är det för elever som bor långt från tätorten eller vars föräldrar inte har möjlighet att ta dem till kulturskolans egna lokaler. En annan viktig tillgänglighetsfaktor är att kulturskolan håller låga taxor eller till och med är avgiftsfria. I flera kommuner är avgifterna så höga att många familjer saknar möjlighet att betala dem.

Regeringen bör vidta åtgärder för att möjliggöra att alla barn ska kunna gå i kulturskolan.

6. Tillgänglighet för fritidsaktiviteter, punkt 7 (KD)

av Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:3188 av Gudrun Brunegård m.fl. (KD) yrkande 48.

Ställningstagande

Det är av största vikt att alla, även personer med funktionsnedsättning, har tillgång till fritidsaktiviteter av olika slag.

Regeringen bör vidta åtgärder för att personer med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att delta i fritidsaktiviteter.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motion från allmänna motionstiden 2018/19

2018/19:2297 av Åsa Lindhagen m.fl. (MP):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra unga hbtq-personers situation och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2019/20

2019/20:607 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD):

23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa regelbundna undersökningar gällande ungas möjlighet att själva välja partner och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:808 av Staffan Eklöf (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en statlig fond bör upprättas från vilken barnfamiljer kan söka pengar till en semestervecka på landet och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1213 av Anders Österberg (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra villkoren för ungas organisering och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur barnorganisationer kan få bidrag som även omfattar barn i åldern noll till fem år och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1257 av Isak From och Helén Pettersson (båda S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att studera förutsättningarna för att se över hur stödet till ungdomsverksamhet är utformat och fördelat såväl nationellt som regionalt och lokalt utifrån ett jämställdhetsperspektiv och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1263 av Fredrik Lundh Sammeli (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av ett kunskapslyft för barn för att stärka deras kunskaper om sina egna rättigheter och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga behovet av återkommande utbildningar riktade mot alla som jobbar med barn, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta barn- och ungdomsorganisationers betydelse för att öka kunskaperna och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2715 av Betty Malmberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att man bör ändra i MUCF:s bidragsförordning så att en förening som söker bidrag från myndigheten måste ta ut en medlemsavgift och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2726 av Karin Enström m.fl. (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av utökad information om samt opinionsbildning och annat förebyggande arbete mot att unga blir gifta mot sin vilja, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:2851 av Jonas Eriksson m.fl. (MP):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stärkt psykisk hälsa bland hbtq-personer och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2952 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en nationell strategi för att motverka nätmobbning av unga och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3048 av Lotta Finstorp m.fl. (M):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera barns och ungas rätt till kultur och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bygga ut Skapande skola och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3103 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska möjliggöra för alla barn att gå i kulturskola och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3188 av Gudrun Brunegård m.fl. (KD):

48. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att personer med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att delta i fritidsaktiviteter och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3303 av Leila Ali-Elmi m.fl. (MP):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra unga hbtq-personers situation och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3345 av Johan Pehrson m.fl. (L):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om målgruppsanpassad information om barnets rättigheter och tillkännager detta för regeringen.